

RAADSBRIEF

ONDERWERP

Motie M26 (16-7-2024), procedure voor het plaatsen van zorgunits/ - aanbouw t.b.v. zorg aan familie

KENNISNEMEN VAN

Deze motie is op 16 juli 2024 door de raad aangenomen. Het college heeft het verzoek gekregen om zo spoedig mogelijk, uiterlijk Q1 2025, met een voorstel te komen voor een snelle en eenvoudige procedure voor het plaatsen van een zorgunit, dan wel het realiseren van een benodigde aanbouw t.b.v. het geven van (mantel)zorg aan familie. Daarnaast het verzoek om het beleid te herijken.

INLEIDING

De motie wordt gemotiveerd met de overweging dat de zorg ineens urgent kan zijn en dat het dan van belang is om als gemeentediensten slagvaardig te zijn. Zelfs als er urgentie is, zorgen de juridische afhandelingstermijnen, het vinden van een unit en het plaatsen hiervan, voor vertraging. Het wordt van belang geacht dat ook in urgente gevallen zaken goed geregeld worden.

In de beoordeling van de urgente situatie is de huisvesting vaak één van de afwegingen. Daarbij speelt een zorgvuldige afweging over draagkracht en draaglast ook voor de lange termijn een belangrijke rol. De vraag is wat de visie van de raad is over welke rol de gemeente moet aannemen. Behoort een snelle en eenvoudige procedure voor het plaatsen van zorgunits/- aanbouw tot een gemeente die zich inzet op de zelfredzame Twenterander? In deze raadsbrief zal worden ingegaan op de punten die zijn aangehaald in de aangenomen motie.

Bij de motie zit een bijlage met een individuele casus. Volgens het college vergt een bredere context dan uitsluitend één casus de juiste basis om dit te vertalen naar een brede motie c.q. beleid. Volledigheidshalve wordt er wel op de casus ingegaan.

KERNBOODSCHAP

Deze motie is een voorbeeld van hoe ruimtelijk en sociaal beleid elkaar kruisen. Beide beleidsterreinen spelen een rol.

De motie is aangenomen wegens klachten en frustraties die bij bestuursleden binnenkomen. Er is navraag gedaan bij team VOI. Er komen volgens hen nu bijna geen klachten binnen. Mantelzorgunits op woonfuncties mogen in heel veel gevallen vergunningsvrij geplaatst worden. Met name op woonpercelen buiten de bebouwde kom is hier vanuit landelijke regelgeving een erg soepel beleid voor. Wanneer het vergunningsvrij kan, hoeft men ook geen aanvraag o.i.d. in te dienen, maar kan de zorgunit zo geplaatst worden. Daarnaast mag ook vergunningsvrij een bestaande schuur omgebouwd worden tot mantelzorgvoorziening, ook dit hoeft niet aangevraagd te worden.

In sommige gevallen kan het echter ook niet vergunningsvrij, bijvoorbeeld als de mantelzorgunit op een agrarisch perceel bij een bedrijfswoning wordt geplaatst, of als de mantelzorgunit op een woonperceel binnen de bebouwde kom komt te staan waarop al te veel m2 aan bijgebouwen aanwezig is. In dergelijke gevallen is wel een aanvraag omgevingsvergunning nodig. Een dergelijke aanvraag volgt sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet de reguliere vergunningsprocedure van 8 weken. De inhoudelijke behandelaar controleert in dit geval of er een mantelzorgverklaring is aangeleverd.

Het sociale beleid van de gemeente Twenterand is opgetekend in de 'Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2023 – 2026' (hierna: IBN) die in 2023 is vastgesteld door de raad. Een beroep op eigen kracht en zelfredzaamheid van de inwoners staat hierin centraal. Dit geldt ook voor het proces van mantelzorg. In de motie wordt ingegaan op een situatie waarbij er snel zorg nodig is. Dit zal in voorkomende gevallen zo zijn, maar in de meerderheid van de situaties gaat dit proces een stuk meer

geleidelijk, waarbij er voldoende gelegenheid is voor de betrokkenen om hierin maatregelen te nemen. Mochten het eigen netwerk en de eigen middelen hierin ontoereikend zijn, dan kan voor hulp en ondersteuning een beroep worden gedaan op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) via de gemeente. Het plaatsen van een zorgunit staat hierin aan het einde van deze keten.

Er is afgesproken dat indien er geen mantelzorgverklaring van de huisarts afgegeven kan worden, Stichting Evenmens hulp kan bieden. Stichting Evenmens wil bijdragen aan een samenleving waarin sprake is van zorg voor elkaar en waar mantelzorgers en zorgvragers zich gesteund weten door de inzet van zorgvrijwilligers en consulenten. Stichting Evenmens is werkzaam in 10 gemeenten in Overijssel, waaronder gemeente Twenterand. Door de inzet van Stichting Evenmens zal het voor inwoners gemakkelijker worden om aan de begripsbepaling van mantelzorg te voldoen. Verder is afgesproken dat de deskundigen opgesomd in de handreiking van de VNG '*Mantelzorgwonen, een handreiking voor gemeenten*' ook een mantelzorgverklaring mogen afgeven. Dit zijn onder andere de volgende partijen:

- Fysio- of ergotherapeuten;
- Een medisch specialist waar de zorgvrager onder behandeling is;
- Een WMO-consulent;
- Sociaal/maatschappelijk werk;
- Een mantelzorgconsulent of medewerker van het wijkteam;
- Overige (basis)artsen: de bedrijfsarts, keuringsarts of artsen van de GGD.

Er kan dus in veel gevallen heel snel gehandeld worden, zelfs als er een vergunningsprocedure noodzakelijk is.

Op de website van de gemeente Twenterand is er informatie over mantelzorg opgenomen met een link naar de website van Evenmens ([Mantelzorg | Twenterand](#)). Wat nog concreet mist is een 'stappenplan' op welke wijze men tot realisatie van een mantelzorgunit kan komen. Aan het stappenplan wordt nog gewerkt.

Aanvullend willen wij nog ingaan op de casus die bij de motie als bijlage is gevoegd. De casus ziet op een familie die woonachtig is aan het Oosteinde in Vriezenveen. In de casus wordt aangegeven dat de bedrijfsbestemming omgezet dient te worden naar de bestemming (nu: functie) 'wonen'.

Wij merken op dat de klacht vooral gericht is op de kosten die gepaard gaan met een ruimtelijke procedure. Het wijzigen van een bestemming vraagt inderdaad om de nodige inspanning en tijd. Dat betekent echter niet dat wij, mocht haast zeer gewenst zijn, ook mogelijkheden bespreken om dit snel te realiseren. Daarnaast kan er ook in overleg gewerkt worden met een vergunningsprocedure vooruitlopend op de bestemmingswijziging. Dat versnelt de proceduretijd, maar zorgt wel voor hogere kosten. Zowel bij een wijziging van de bestemming als bij een vergunningprocedure moeten kosten gemaakt worden voor ambtelijke capaciteit en publicaties. In de '*Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Twenterand 2025*', vastgesteld door de raad d.d. 17 december 2024 is opgenomen dat de kosten voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, niet zijnde een kleine buitenplanse omgevingsplanactiviteit €6.155,75 bedragen. Deze leges zijn noodzakelijk om de ambtelijke capaciteit en de gemaakte kosten te dekken.

VERVOLG

Het ambtelijk advies is om geen vervolg te geven aan de motie. Zoals vermeld zijn mantelzorgunits in de meeste gevallen vergunningsvrij. In het buitengebied kan er zelfs 100 m2 aan bijgebouwen gebouwd worden. Wij denken zelf ook mee met de inwoners in de gevallen dat een mantelzorgunit niet gerealiseerd kan worden volgens de regels uit het omgevingsplan. Het is een feit dat een mantelzorgverklaring steeds minder door een huisarts wordt afgegeven. Echter, door de

samenwerking met Stichting Evenmens zal dit probleem ook opgelost worden. Tevens is het vooral aan inwoners zelf om voorzieningen te treffen als zijzelf of familieleden mantelzorg nodig hebben. Er zijn partijen die daarbij kunnen helpen, zoals Evenmens en in voorkomende gevallen zou een beroep kunnen worden gedaan op de Wmo. Er is dus geen reden om het sociale beleid te herijken.

PORTEFEUILLE

Vergunningverlening inclusief WABO

Vriezenveen, 1 juli 2025

Burgemeester en wethouders van Twenterand
de secretaris,

de burgemeester,

P.F.G. Rossen

mr. J.C.F. Broekhuizen